

Станислав ПЕТКОВСКИ

ЕВРОПСКИ ПЕРСПЕКТИВИ

Кога пред приближно четири години ја напишав првата колумна, објавена во два дневни весника, потајно посакував да не сум во право за она што го напишав во неа, иако знаев дека мојата прогноза можеби беше и оптимистичка. Насловот на колумната беше "Македонија не може во ЕУ пред 2012 година". Тогаш некои политичари се потсмеваа, други од што немаа појма за што пишувам, не се ни обидоа да прокоментираат, а трети, пак, дофрлаа: Од каде, пак, сега овој знае повеќе од нас, кои седиме во собраниските и владините фотелји? По таа колумна, следуваа други, во кои пишував за нашите односи со Европската унија, за потребните чекори кои мораме да ги направиме за да се приближиме кон неа, за реформите кои нè очекуваат и без кои ниту на сон не ќе можеме да станеме дел од големото европско семејство, за проблемите во самата Унија и можноста да дојде до застој во проширувањето итн. И како за белја, што би рекол нашиот народ, не сум "утнал" во своите проценки и анализи. Како што напишав и во минатата колумна дека е можно токму пред изборите да се промовира соработката со "Сименс", што и се случи, така и во сите претходни колумни во кои пишував за иднината на Македонија во ЕУ, досега не погрешив ниту еднаш. А кога ги слушам нашиве политичари како пред изборите ни "продаваат" приказни, демек најдоцна до 2010 година, Македонија со сигурност

ќе стане членка на Европската унија, само се потсетувам на изјавите од претходните избори кои беа токму во времето по објавувањето на мојата прва колумна, кога ни велеа дека до 2006-2007 година со сигурност ќе влезе во Унијата. Рака на срце, станавме земја-кандидат за влез во Унијата, но од тој статус до статусот полноправен член, разликата е неколку "светлосни" години. А според информациите кои ги имам од блиски пријатели во Брисел, но судејќи и по реалните случувања во Унијата, се плашам дека и до 2015 година би можеле да станеме земја-членка на ЕУ, освен ако не се случи од оправдани причини да се донесе политичка одлука, па да нè внесат во ЕУ пред 2012 година. Но, ајде да тргнам со ред. Прво да видиме што нè очекува дома. Освен регуларните и фер избори, за кои се зборува во последно време, секако она што ќе биде неопходно да се направи е донесување на уште низа закони и други законски акти, со цел регулирање на различни области како, на пример, Законот за полиција. Под услов да ги усвоиме сите закони кои ни ги налагаат европските стандарди во наредните четири години, ќе треба уште најмалку толку да се покажеме дека тие се применуваат и доследно се почитуваат. Сè додека мислиме дека само усвојување на европската правна рамка ќе нè внесе во ЕУ, сè дотогаш ќе се лажеме самите себе. Доколку не се види реална имплементација на законите во практиката и додека некој "апаш", на кој не му се знае од каде му се парите малку

не го почувствува мирисот на мувла во некој од затворите, сè дотогаш ќе се тешиме дека влезот во ЕУ што туку не се случил. Ова последново го кажувам само како пример. Сепак, мораме да погледнеме и од другата страна. Она што се случува во Европската унија во последната година, покажува дека сè повеќе се засилува отпорот против проширувањето. Евроскептиците континуирано ја промовираат идејата за непостоење на апсорпционен капацитет на Унијата да продолжи со проширувањето. Пред десеттина дена претседателот на Европската комисија, Хосе Мануел Баросо, по својот говор пред европарламентарците, доби аплауз на отворена сцена. Имајќи го предвид фактот дека говореше за позитивните аспекти на проширувањето, може да се претпостави дека сепак бројот на оние кои го поддржуваат проширувањето и не е така мал. Но, со одложување на следното проширување со Бугарија и со Романија, сепак се потврдува заострениот критериум на Унијата за целосно отворање на нејзината врата за влез на земјите-кандидати. Како и да е, се претпоставува дека по претстојните избори во Франција, можно е да дојде до забрзување на процесот на усвојување на текстот на Европскиот устав и од оваа земја, како и од Холандија, кои претходно го одбија на референдум. Повеќе од половината земји-членки на Унијата веќе го прифатија Уставот на Унијата, но целосното заокружување на тој процес сигурно ќе потрае до 2008 година, иако прашање е да-

ли Уставот тогаш ќе ја има токму таа функција или сепак неговото значење ќе се сведе на договор. Како и да е, ЕУ ја чека уште една реформа, особено на институциите, а таква значајна реформа се нема случено од историскиот Самит на ЕУ, кој се одржа во Ница во декември 2000 година. Дали со новата реформа, бројот на комесари ќе се зголеми или, пак, ќе се предвиди ротирачко раководење со директоратите во Европската комисија и дали ќе се смени нешто во начинот на гласање и донесување на одлуки, останува да почекаме до некој нареден самит. Финска, која од 1 јули го презема претседавањето со ЕУ, ќе има задача да обезбеди детаљна анализа за можностите и за капацитетите на ЕУ за идните проширувања.

Ова секако ќе биде задача на Комисијата, а токму Финец го раководи Директоратот за проширување - Оли Рен. Едно е сигурно, дека на следниот Самит на Унијата во декември ќе имаме почиста слика за тоа какви се нашите перспективи на патот кон ЕУ.

Дотогаш, тешко е да се очекува дека и во самата Унија ќе дојде до значајни поместувања во поглед на ставовите кон проширувањето иако, според изјавите на финскиот премиер, проширувањето воопшто не треба да ги плаши постојните земји-членки, зашто досега се потврдува дека тоа е најуспешната европска приказна. Дали Македонија ќе биде дел од таа успешна приказна, останува да почекаме?! А до кога? Е, тоа најверојатно не го знаат ниту самите челници на ЕУ.